RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

Rynek Drzewny: Rok XI. Rynek Budowlany: Rok II.

Naszą przynętę (Tajemnica leśniczych)

węszą zwierzęta na odległość kilometrów.

Pod gwarancją chwyci się już **w pierwszej nocy każdy lis, kuna, tchórz, wilk itd.** Zwierzęta można zwabić w każde życzone miejsce.

Najlepsza przynęta świata, tysiące sukcesów, tysiące listów dziękczynnych.

Schwytano w 10 dniach 24 lisy, 8 dniach 7 kun itd.

Przynęta dla lisów fr. 6,— (ca 10,50 zł) plus porto
dito dla **kun i tchórzów fr. 5,50** (ca 10 zł) plus porto
(Wystarczy na całą zimę.)

Za zaliczką (przy zapłacie zgóry franko) dostarcza

650 **NAVITAS A. G. - MÜLLHEIM 334 (Schweiz).**

Dominium Wałycz

poczta i stacja kolejowa Wąbrzeźno 635

sprzeda na pniu

37 morgów czterdziestoletniej świerczyny i 25 morgów olszyny korkowej

Reflektanci do kupna mogą oglądać drzewostan każdego dnia.

Asygnaty do sprzedaży drewna

w bloczkach á 100 kart z kopją — są do nabycia

Drukarnia Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego

Poznań, Wielkie Garbary 20

Jackowski i Uhlendorf T. z o. p.

Bydgoszcz, ul. Słowackiego 1, Tel. 101

Adr. telegr.: Uhlendorf Bydgoszcz

Tartak parowy: Osieczno pow. Starogard

Materjał tarty, kantówka, szalówka

613 Specjalność: Podkłady wszelkiego rodzaju

Inteligentny

Fachowiec drzewny

z 15 letnią praktyką, włada polskim - niemieckim, **poszukuje posady** od 1. stycznia 1930 r. lub później, na tartaku, składzie drzewnym, eksploatacji leśnej i t. p. jest również egzaminowanym buchalterem.

Zgłoszenia do Administracji Rynku Drzewnego i Budowl. pod „Referencja i samodzielność" nr. 656.

Submisja na drzewo użytkowe

655 **(budowlane).**

Magistrat miasta Działdowa sprzeda w drodze submisji najwięcej dającemu około 600 m³ budulcu na pniu (w tem 20 proc. I kl., 50 proc. II kl., 20 proc. III kl. i 10 proc. IV kl.).

Wyróbkę drzewa przeprowadzi Magistrat we własnym zarządzie.

Odległość zrębu od kolei wynosi 3 km.

Oferty zalakowane z napisem „Submisja na drzewo budulcowe" należy składać w terminie **do 16 listopada br. godziny 12.**

Warunki zapłaty i udzielenie kredytu są identyczne do warunków sprzedaży drewna w lasach państwowych.

Działdowo, dn. 4 listopada 1929 r.

Magistrat.

Przetarg drzewny.

Parafja Kasparus (pow. Starogard, Pomorze)

sprzedaje w drodze pisemnego przetargu

ca 400 m³ drewna użytkowego

(w tem ca 350 m³ budulbu kl. I—IV i ca 50 m³ dłużyc kopalnianych).

Pisemne oferty zalakowane z napisem „Submisja" należy przedłożyć do dnia **20 listopada br.** do godz. 2 na ręce Przewodniczącego Rady Parafjalnej, poczem nastąpi otwarcie ofert w obecności przybyłych oferentów i Rady Parafjalnej na sali p. Piotrzkowskiego. Cenę za 1 m³ należy podawać przeciętnie w złotych (w cyfrach i słowami). Po submisji odbędzie się przetarg ustny. Wadjum w wysokości 5% zaoferowanej sumy należy złożyć w gotówce przed przetargiem na ręce Przewodniczącego Rady Parafjalnej. Zatwierdzenie sprzedaży zastrzega się Najprz. Kurji Biskupiej. Szczegółowe warunki można obejrzeć w Kancelarji Parafjalnej w Kasparusie.

Ks. Kuratus Kwiatkowski,
654 przew. Rady Parafjalnej.

Nadleśnictwo Wojskowe Leśna

koło Baranowicz

ogłasza na dzień **14 listopada br.** godz. 10 rano w lokalu Komendy Obozu Ćwiczeń w Leśnej **przetarg ustny ofertowy na 284.5 mp. papierówki.**

Komendant Obozu Ćwiczeń
653 (—) Dr. Patek, major

Submisja na drewno użytkowe. 645

Państw. Nadl. Durowo

pow. Wągrówiec, stacja kol. Wągrówiec, sprzeda na ogólnych warunkach sprzedaży drewna wyrob., obowiązujących w D. L. P. Poznań następ. drewno użytk. z roku gosp. 1928-29.

Los 1. Leśn. Dębina oddz. 1, 2, 4, 41 — 96 szt. dłuż. sosn. — 58.77 m³ II, III, IV kl.

Los 2. Leśn. Dębina oddz. 28, 39, 40, 41 — 215 szt. dłuż. sosn. — 95.43 m³ I, II, III, IV kl.

Los 3. Leśn. Dębina oddz. 38 — 38 szt. dłuż. brzozow. 21.75 m³ II, III, IV kl.

Los 4. Leśn. Orla oddz. 54, 59, 65 — 209 szt. dłuż. sosn. — 102.96 m³ I, II, III, IV kl.

Los 5. Leśn. Orla w 8 oddz. — 255 szt. dłuż. sosn. — 125.31 m³ I, II, III, IV kl.

Los 6. Leśn. Orla w 5 oddz. — 62 szt. dłuż. dębow. — 24.96 m³ I, II, III, IV kl.

Los 7. Leśn. Orla oddz. 59, 62 — 52 szt. dłużyc brzozow. — 21.22 m³ II, III, IV kl.

Los 8. Leśn. Rąbczyn oddz. 102, 81 — 138 szt. dłuż. brzozow. — 28.46 m³ III, IV kl.

Los 9. Leśn. Rąbczyn w 7 oddz. — 15 szt. dłuż. dębowych — 12.36 m³ I, II, III, IV kl.

Oferty z napisem „Submisja" w zalakowanych kopertach należy nadesłać do Nadleśnictwa do dnia **14 listop. 1929 r.** godz. 11,30, poczem nastąpi otwarcie ofert. Zatwierdzenie ofert zastrzega sobie Dyrekcja. Drewno powyższe może być kredytowane i bliższych wyjaśnień, dot. warunków sprzedaży i kredytu udziela Nadleśnictwo. Ceny należy podać przeciętnie dla wszystkich klas za 1 m³ w słowach i cyfrach. Oferenci winni złożyć wadjum w wysokości 5 proc. ofiarowanej ceny kupna.

Nadleśniczy.

Nr. 125. Środa, 6. listopada 1929. Poznań.

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU

Rynek Drzewny: Rok XI. Wychodzi w poniedziałki, środy i piątki. Rynek Budowlany: Rok II.

PRZEDPŁATA na listopad 1929 r., wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 6,00 złotych. Na pocztach 6,45 złotych. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 7,50 złotych. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska), 8,00 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 50 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w Wolnem mieście Gdańsku 60 groszy. Zagranicą 70 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO i BUDOWLANEGO“ Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406
DRUKARNIA
Poznań, Wielkie Garbary 20 Nr. telefonu 1820
Konta bieżące: P. K. O. 206-377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

Surowiec - ceny - drewno kresowe

Na ostatniem zebraniu Związku Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu, poruszono m. i. doniosłą sprawę zakupu surowca drzewnego dla nadchodzącej kampanji. Głos zabierało kilku mówców, lecz bez konkretnego rezultatu.

Sprawa zakupu okrąglaka jest obecnie tematem w drzewnictwie najaktualniejszym, nie tylko u nas, lecz również we wszystkich krajach produkujących drzewo, to też warto jej poświęcić kilka spostrzeżeń. Polscy przemysłowcy i kupcy drzewni nabyli chyba w ciągu ostatnich lat dostatecznego doświadczenia pod względem zakupu surowca. Przechodziliśmy już najróżniejsze konjunktury, dobre i złe. Takiego jednak zastoju, jakiego obecnie jesteśmy świadkami, nie pamiętają najstarsi fachowcy drzewni. Czy tartacznik polski dotychczas musiał obawiać się o zbyt swego materjału? Zdaje się, że nie. Co najwyżej sprzedawał w jednym roku lepiej, w drugim gorzej. Kupował rok rocznie stosowną dla siebie ilość surowca i przecierał. W międzyczasie zjeżdżali się do niego kupcy drzewni, oglądali towar i kupowali. Następnie również oni nie byli w obawie o pozbycie się zakupionych zapasów.

Zasadniczą przyczyną obecnego zastoju jest brak intensywniejszej akcji budowlanej. Nie buduje się zaś dla tego, że brak kredytów, albo są one zbyt drogie i uciążliwe. W innych latach o tej porze było stale wielkie zapotrzebowanie na stolarkę 6/4“, 5/4“ i 4/4, tak samo na deski podłogowe i t. p. Potrzebowano takich materjałów na wykończanie budowy. W tym zaś roku, kiedy nie budowano wcale, a właściwie tylko minimalnie, zapasy pozostały na składnicach. Obecnie niema już prawie żadnej nadziei, aby jakie większe tranzakcje doszły do skutku.

Z sytuacji budowlanej, jaka się wytworzyła łatwo możemy wyciągnąć wnioski na kampanję przyszłą. Chwilowo nic nie przemawia za tem, aby akcja budowlana od przyszłej wiosny się wzmogła. Z tego wynikają pierwsze i zasadnicze wskazania co do zaopatrywania się tartaczników w surowiec. **Niech wpierw każdy przemysłowiec drzewny przejrzy i przeliczy zapasy, które mu pozostały i według ich stanu pokryje się w surowiec do przetarcia.**

Co się zaś tyczy cen, jakie wypadnie i należy płacić, to trudno byłoby dziś określić je w ścisły sposób. W każdym razie **nikt nie powinien przy zakupach okrąglaka stosować się do cen zeszłorocznych.** Niejeden tartacznik ubiegłej kampanji srodze się zawiódł, a skutki lekkomyślnego płacenia żądanych cen objawiają się dziś coraz dotkliwiej, gdyż dług za surowiec jeszcze wisi, a towar leży nie sprzedany, a to dlatego, że

1. niema chociażby normalnego zapotrzebowania na materjały tarte, a
2. że każdy zmuszony jest kalkulować drożej od swej konkurencji ze wschodu.

Weźmy odnośnie do drugiego punktu, kilka cen dla ilustracji. Kupcy z Kresów Wschodnich ofiarują dzisiaj na zachodzie Polski stolarkę po cenie 150 zł za m^3. Za materjały równolegle obrzynane żądają 100—115 zł, a kantówkę oddają po 100 do 110 zł franko Poznań. Dlaczego ci kupcy konkurować mogą, skoro uwzględnić muszą jeszcze przewóz, który wynosi, zależnie od odległości 10—15 zł od 1 m^3. Odpowiedź na to prosta: Surowiec jest tam tańszy. A dlaczego? Kwintesencja tego zagadnienia streścić się da w prostem stwierdzeniu, że na Kresach naszych surowca jest dużo, a kupujących mało, podczas, gdy u nas, przy przetargach i licytacjach depcą sobie przemysłowcy drzewni po piętach, gdy drzewa jest stosunkowo niewiele. Ten paradoksalny stan należałoby wyrównać choć częściowo w ten sposób, żeby ten lub ów z pośród przemysłowców drzewnych Zachodniej Polski zdecydo-

---

NUMER TELEFONU

Redakcji i Administracji „Rynku Drzewnego“ brzmi obecnie

34-06.

wał się sięgnąć po surowiec na nasze Kresy.

Skoro jednak mówimy już o stosunkach na Zachodzie Polski, to pierwszą zasadą, jaką zalecić można przy tegorocznych zakupach surowca, jest przestroga przed wzajemnem przelicytowywaniem się. Niech nikt nie bierze sobie za wzór sąsiada, uważając, że, skoro on może tracić, to mogę i ja. Mieliśmy w ubiegłym roku dość przykładów, że tartacznicy woleli wstrzymać ruch w swych przedsiębiorstwach, niż przepłacać surowiec. Dziś żaden z nich tego nie żałuje. Trzeba stanowczo pozostać przy maksymie, że tartak, to nie jest to zakład, w którym tylko przeciera się drzewo, lecz przedewszystkiem warsztat pracy, który odrzucać musi pewien zysk. Pamiętajmy również, że łatwo zakupić surowiec i nawet wpłacić pierwszą ratę, lecz prolongaty i kredyty osiąga się dziś tylko z największym trudem.

A zatem solidarne starania przemysłowców Zachodniej Polski powinny iść w kierunku wyrównania cen z Kresami, co da się osiągnąć przez stosowanie wstrzemięźliwości przy licytacjach i przetargach. Trzeba przy tem brać jeszcze jedno pod uwagę, że przecież drzewo na naszym zachodzie jest jakościowo gorsze od drewna kresowego.

W końcu stwierdzić trzeba, że również zagraniczne sfery drzewne uznały konieczność redukcji cen surowca. Na porządku obrad zebrań niemieckich czy francuskich związków przemysłowców drzewnych, jakie ogłasza obecnie prasa zagraniczna, znajdujemy bez wyjątku punkt o zastanowieniu się nad metodami, mogącemi doprowadzić do zniżki cen okrąglaka. Widzimy więc, że zagadnienie to jest nie tylko polskie, lecz równie aktualne dla drzewnictwa ogólnoeuropejskiego.

K. Sowiński.

Sprawy drzewne na posiedzeniu warszawskiej Izby Przemysłowo-Handl.

W dniu 30 października odbyło się plenarne posiedzenie warszawskiej Izby Przemysłowo - Handlowej, na którem poza szeregiem innych aktualnych spraw omawiano również politykę drzewną Państwa.

W sprawie tej zabrał głos p. prezes Rady Naczelnej Związków Drzewnych **Aleksander Dąbrowski,** ilustrując ciężki stan przemysłu leśnego i drzewnego w obecnym okresie.

W konsekwencji przedstawionej sytuacji w przemyśle i handlu drzewnym, zebranie plenarne jednogłośnie przyjęło następujące rezolucje, które zostaną przedstawione czynnikom rządowym.

1. Polityka cen stosowana przez Dyrekcję Lasów Państwowych, ze względu na decydujący wpływ, jaki ta polityka wywiera na ogólny poziom cen na drzewo w kraju, winna liczyć się z możliwościami eksportowemi Polski i temsamem uwzględniać ceny, osiągane za surowiec i materjały tarte na rynkach odbiorczych.

2. Należy rozwinąć politykę rzeczywistego popierania prywatnego przemysłu i eksportu drzewnego, szczególnie przez uwzględnienie postulatów przemysłu drzewnego i w dziedzinach taryfowo-kolejowej, podatkowej i celnej, oraz przez zaniechanie w tym celu poczynań handlowo - przemysłowych o charakterze niemal wyłącznie państwowym, gdyż istniejące prywatne firmy handlowe i zakłady przetwórcze mogą w zupełności sprostać wymogom eksportu polskiego i rynku wewnętrznego, w dziedzinie obrotu drewnem.

3. Należy rozwinąć odpowiednią politykę kredytową przez umożliwienie łatwiejszego korzystania ze źródeł kredytowych, oraz przez wprowadzenie nowych form kredytu, jak np. zastawu rejestrowego.

Co należy wiedzieć o taryfie kolejowej

Jak wiadomo, z dniem 1 października weszła w życie nowa taryfa towarowa kolei żelaznych (linje normalnotorowe) na obszarach Rzeczypospolitej Polski i wolnego miastą Gdańska. Po pierwszym miesiącu obowiązywania nowej taryfy, okazało się niestety, że przepisy jej wywołują częstokroć nieporozumienia pomiędzy stroną ładującą, a władzami kolejowemi. Leży to przeważnie w niewłaściwej interpretacji przepisów taryfy.

Branża drzewna szczególnie intensywnie użytkująca koleje, jako środek transportowy towarów zainteresowana jest w najwyższym stopniu w tem, żeby transport i opłaty transportowe stosowane były jaknajwłaściwiej.

To też z wielkiem uznaniem podnieść należy inicjatywę Rady Nacz. Związków Drzewn. w Polsce, która w zrozumieniu doniosłości spraw taryfowych dla drzewnictwa wydała obszerne i szczegółowe komentarze oraz objaśnienia do nowej taryfy kolejowej. Objaśnienia, ujęte w sposób bardzo przejrzysty, opracował p. inż. Ihnatowicz, uchodzący w kołach drzewnych za wybitnego znawcę spraw taryfowych.

Przytaczając je w całej rozciągłości, zwracamy PP. Przemysłowcom i Kupcom drzewnym usilnie uwagę na dokładne przestudjowanie, w zrozumiałym interesie własnym.

Ładowność wagonu.

Nowa T. T. wprowadziła, jako zasadę, wagon 15-tonowy. Przy zamawianiu wagonu, jeżeli w zamówieniu nie jest wskazaną ładowność wagonu, rozumie się z samej reguły, że strona zamówiła wagon 15-tonowy. Wagonów o niższej ładowności niż 15 ton w zasadzie zamawiać nie można, kolej zaś nie ma prawa ich podstawiać. Nie wyklucza to w praktyce podstawienia przez kolej wagonu o niższej, niż 15 ton ładowności, oczywiście za zgodą strony zainteresowanej.

Na ogólnych zasadach można zamawiać wagony o ładowności do 30 ton.

Wagony otwarte i kryte.

Kolej ma prawo przewozić w wagonach otwartych **drzewo wszelkie** z wyjątkiem egzotycznego, farbiarskiego i garbarskiego, czyli według klasyfikacji towarowej od pozycji 901 do 913 włącznie, z wyjątkiem fryzów z poz. 910c, (są to fryzy sutowe: dębowe, jesionowe i bukowe, także wcinane), które kolej obowiązaną jest przewozić w wagonach krytych. Dalej w wagonach otwartych kolej ma prawo przewozić: korę z drzewa korkowego (poz. 916 K. T.); wyroby z drzewa, z wyjątkiem wyrobów heblowanych, z poz. 921 K. T., czyli wszelkiego rodzaju materjał tarty na klepki i dna beczkowe; natomiast materjał tarty wszelki nieheblowany, chociażby był fugowany, szpuntowany, obtoczony, rowkowany, profilowany, wcinany, falcowany, frezowany, dłutowany, świdrowany i t. p. — kolej ma prawo wozić w wagonach otwartych, jak również w takich wagonach ma prawo wozić: progi kolejowe, mostownice, podrozjezdnice, slipry, klocki belg., ró-

Kalendarz terminowy.

Skróty: L = licytacja, S = submisja, P = przetarg, W = z wolnej ręki.

Miejscowość	Dyrekcja wzgl. wojew.	Sprzedający	Spos. sprz.	Termin	Kłody i dłużyce użytkowe m³ sosna	świerk	jodła	dąb	buk	brzoza	olcha	Uwagi	Kopalniaki rodz. drew	Kopalniaki m³	Papierówka rodz. drew.	Papierówka mp.	Opał mp.
Oborniki	Poznań	Nadleśn.	L	6. XI.	—	—	—	—	—	—	—	na drewno użytkowe opałowe i dwóch baraków		—		—	—
Chełmo	Toruń	Nadl. Jamy	L	7. XI.	-	—	—	—	—	—	—	na wiklinę na obszarze 20,51 ha		—		—	—
Durowo	Poznań	Nadleśn.	S	14. XI.	382	—	—	37	—	71	—			—		—	—
Czekanowo	Pomorskie	Zarząd Maj. Czekanowo	S	15. XI.	—	—	—	—	—	—	—			700		—	—

wnież nasycane przetworami chemicznemi (poz. 924 K. t.); kostkę brukową także nasyconą poz. 925 K. t.; słomkę drzewną, taśmę wiklinową, paski drzewne do form hutniczych i plecionek (poz. 926 K. t.); skrzynie, paki, pudła, klatki z łat lub desek (poz. 928 K. t.); wyroby ciesielskie (balustrady, schody, drabiny, skrzynie — wszystko heblowane, gruntowane lub impregnowane — poz. 929 K. t.); wyroby stolarskie malowane z drzewa — niemalowane, choćby pogruntowane i impregnowane i niepoliturowane (poz. 933 K. t.); półfabrykaty kołodziejskie — nieheblowane (poz. 938 K. t.); wyroby kołodziejskie wykończone — także malowane lub impregnowane (poz. 939 K. t.); wyroby bednarskie (p. 940 i 941 K. t.); narzędzia rolnicze i ogrodnicze (poz. 944 K. t.).

Jeżeli nadawca nadaje przesyłkę w jednym wagonie, złożoną z towarów, z których część kolej ma prawo przewozić w wagonie otwartym, a resztę nie, wówczas taka przesyłka mieszana będzie wieziona przez kolej w wagonie otwartym, jeżeli ponad 50 proc. wagi całej przesyłki stanowi towar zaliczony wedle taryfy do przewozu wagonem otwartym (np. klepka z poz. 910c K. t. i fryzy z tejże pozycji klasyfikacji towarowej): pierwsze — wagon otwarty, drugie — wagon kryty.

Na życzenie nadawcy, wyrażone w zamówieniu wagonu, kolej ma prawo przewozić w wagonie otwartym towar, który według postanowień taryfy obowiązaną jest przewozić w wagonach krytych (np. deski heblowane, fryzy).

Dopłata 10 proc. za wagon kryty.

Jeżeli przewóz towaru zaliczonego według taryfy do przewozów wagonami otwartemi, nastąpił jako przesyłka zwyczajna w wagonie krytym z powodu:

1. wymagań przepisów policyjnych, celnych lub podatkowych;
2. **zażądania przez nadawcę w liście przewozowym;**
3. nadejścia w wagonie krytym z zagranicy i na stacji granicznej bez przeładowania, nadania ponownie do przewozu kolejami polskiemi;
4. wejścia w wagonie krytym na polskie koleje w bezpośredniej komunikacji z zagranicą;

wówczas **we wszystkich tych wypadkach przewoźne podwyższa się o 10 proc.**

Natomiast kolej nie ma prawa pobierać dopłaty 10 proc. do przewoźnego ,jeżeli z własnej inicjatywy podstawiła wagon kryty, zamiast zamówionego wagonu otwartego.

Zasady obliczania przewoźnego.

Opłata za przewóz nazywa się **przewoźnem;** opłaty za **świadczenia uboczne,** związane z przewozem, jak: stemplowanie druków urzędowych, wagowe, liczenie sztuk, cechowanie, numerowanie, składowe, postojowe, dodatkowe zlecenie nadawcy, deklarację wartości, formalności celne i t. p., a pobierane przez kolej, nazywają się **opłatami dodatkowemi.**

Za przesyłkę wagonową — skrót „p. w." — uważa się przesyłka o wadze rzeczywistej conajmniej 5 ton; przesyłki o wadze mniejszej stanowią przesyłki drobne — skrót „p. d." — drobnica, chociażby przewoźne było obliczane według klasy wagonowej.

Jeżeli między innemi nadawca zamówił wagon do wyłącznego swego użytku i powtórzył to na liście przewozowym i jeżeli nadawca załadował sam do wagonu, w sposób uniemożliwiający kolei doładowanie innej przesyłki; jeżeli nadawca określił w liście przewozowym przesyłkę swoją jako wagonową; jeżeli przesyłka przewozi się na 2-ch lub więcej wagonach łącznie — wówczas bez względu na wagę przesyłki uważa się ją za przesyłkę wagonową.

Wagę przesyłki określa się w kilogramach, a dla obliczenia przewoźnego zaokrągla się wagę rzeczywistą przy „p. d." na pełne 10 kg, a przy „p. w." — na pełne 100 kg (np. p. d. waga rzeczywista 321 kg do obliczenia przewoźnego bierze się 330 kg; p. w. — waga rzeczywista 6.901 kg — do obliczenia przewoźnego bierze się 6.000 kg).

Przewoźne z reguły oblicza się zawsze za wagę rzeczywistą lub za najmniejszą wagę wymaganą, o ile przewidują to postanowienia taryfowe. Płaci się jednak często przewoźne za ładowność wagonu, a to wynika stąd, że niejednokrotnie przewoźne za ładowność wagonu jest tańsze, niż za wagę rzeczywistą, co zostanie wyjaśnione w dalszym ciągu na przykładach.

Kolej z reguły obowiązaną jest, jeżeli ma do wyboru kilka sposobów obliczania przewoźnego, przeprowadzić odpowiednie kalkulacje i zastosować najtańszą, czyli najkorzystniejszą dla nadawcy.

Przewoźne przy taryfach normalnych oblicza się według stref 10-kilometrowych, chociażby rzeczywista odległość przewozowa była mniejszą. Przy taryfach wyjątkowych dla drewna początkowa najmniejsza odległość taryfowa wynosi 5 km, dalej stawki taryfowe zmieniają co jeden lub dwa kilometry, aż na odległość do 50 km, od 51—100 co 5 km, a od 201 — co 10 km.

Przewoźne opłaca się w walucie, w której zostało obliczone. Ułamki w ostatecznej sumie przewoźnego zaokrągla się od 0,05 wzwyż do 0,1, ułamki 0,04 i niższe odrzuca się. Najmniejsze przewoźne od przesyłki zwyczajnej wynosi 100 gr lub 60 fenigów gdańskich; od przesyłki pospiesznej — 150 gr lub 90 fenigów gdańskich.

Stawki taryfowe klas wagonowych dzielą się na 3 rubryki według najmniejszej wagi wymaganej: rub. a) — najdroższa waga wymagana — „w. w." — 5 ton; rub. b) — tańsza od a — w. w. — 10 ton; rub. c) najtańsza — w. w. 15 ton).

Przepisy o obliczaniu przewoźnego są przesyłki zwyczajne zawarte są w T. T. Cz. I. B. str. 4 i 5 — paragr. 18, 19, 20, 21, 22, 23. Treść tych paragrafów cytujemy.

§ 18. „Według klas drobnicowych lub wagonowych i ich rubryk przewoźne za przesyłkę, zawierającą jednolity towar, a nadaną za jednym listem przewozowym, oblicza się na następujących zasadach:

a) stawki klas drobnicowych stosuje się do obliczenia przewoźnego za wagę rzeczywistą przesyłki drobnicowej — o ile obliczenie według stawek rubryki a) odpowiedniej klasy wagonowej dla danego towaru za „w. w." wskazaną w punkcie b) tego paragrafu, nie da opłaty tańszej;

b) stawki rubryki a) klas wagonowych stosuje się do obliczenia przewoźnego za wagę rzeczywistą, najmniej jednak za „w. w." 5.000 kg o ile obliczenie według rubryki b) tej samej klasy za „w. w." wskazaną w punkcie c) tego paragrafu, nie do opłaty tańszej;

c) stawki rubryki b) klas wagonowych stosuje się do obliczenia przewoźnego za wagę rzeczywistą najmniej jednak za wagę wymaganą 10.000 kg o ile obliczenie przewoźnego według rubryki c) tej samej klasy za wagę wymaganą, wskazaną w punkcie d) tego paragrafu, nie da opłaty tańszej;

d) stawki rubryki c) klas wagonowych stosuje się do obliczenia przewoźnego za wagę rzeczywistą, najmniej jednak za „w. w." 15.000 kg;

e) wyjątki od powyższych postanowień punktu b), c), d) są przewidziane w paragr. 19. 20 i 21.

(Dokończenie nastąpi).

Przewozy materjałów drzewnych w 1928 r.

Ministerstwo Komunikacji opracowało obecnie tabele przewozu drewna i wyrobów drzewnych kolejami państw. w roku 1928.

Wyciąg z tych tabel podany jest w jednym w ostatnich numerów „Przemysłu i Handlu". Z danych Min. Komunikacji wynika:

Przewozy materjałów drzewnych w 1928 r. stanowiły 14,2 proc. ogółu przewozów towarowych na P. K. P. i po węglu zajmują co do ilości miejsce następne. O zmianach, jakie zachodziły w przewozach poszczególnych sortymentów drzewa oraz wytworów i przetworów z drzewa, świadczy następujące zestawienie za ostatnie 3 lata (w tonach).

	1926 r.	1927 r.	1928 r.
Drzewo nieobrobione	1.718.073	2.748.341	2.552.245
„ obrobione	2.159.830	3.033.321	2.775.418
„ kopalniane	1.403.568	1.566.997	1.151.854
„ celulozowe	1.303.909	1.424.848	1.374.995
„ zapałczane (osikowe)	52.869	89.499	78.208
Słupy telegraficzne	105.702	93.831	119.792
Podkłady kolejowe	692.753	379.764	279.247
Drzewo opałowe	1.473.425	1.558.491	1.381.158
Wyroby z drzewa	168.887	207.370	187.655
Meble gięte	11.652	12.968	11.710
Klepki beczkowe	70.164	83.156	83.020
Smoła, dziegieć, żywica i terpent.	28.526	32.182	31.750
Węgiel drzewny i potaż	19.249	24.850	39.633

Z zestawienia powyższego widać, iż przewozy materjałów drzewnych w 1928 r. były naogół nieco mniejsze niż w poprzednim 1927 r., ale większe niż w 1926 r. Wyjątek stanowią kopalniaki, podkłady i drzewo opałowe, wykazujące przewozy mniejsze niż w 1926 r. Na miejsce pierwsze pod względem ilościowym wybijają się przewozy drzewa obrobionego, na drugie — przewozy drzewa nieobrobionego. Wyroby z drzewa w stanie wykończonym oraz przetworów z drzewa są nieznaczne. Podział przewozów tych na komunikacje w 1928 r. wykazuje tabela następująca w tys. ton):

	Nadanie:			Przyjęcie:			
	wewnętrzne	do portów	do punktów graniczn.	z portów	przez punkty graniczne	Tranzyt	Razem
Drzewo nieobrobione	1.673,4	125,9	662,2	0,5	1,1	89,1	2.552,2
Drzewo obrobione	1.288,1	365,5	791,6	1,7	11,4	317,1	2.775,4
„ kopalniane	560,9	63,2	493,1	—	0,9	33,8	1.151,9
„ celulozowe	195,3	0,2	1.157,5	—	0,3	21,8	1.375,0
„ zapałczane (osik.)	32,7	5,3	40,2	—	—	—	78,2
Słupy telegraficzne	49,8	32,7	32,8	0,1	—	4,4	119,8
Podkłady kolejowe	96,9	74,1	92,8	—	—	15,4	279,2
Drzewo opałowe	1.234,1	21,4	93,0	—	3,9	28,8	1,381,2
Wyroby z drzewa	151,9	1,9	3,8	0,6	2,3	27,2	187,7
Meble gięte	4,2	0,9	6,3	—	—	0,3	11,7
Klepki beczkowe	44,6	7,3	17,6	—	0,3	13,2	83,0
Smoła, dziegieć, żywica, terpentyna	15,9	6,0	2,3	1,6	2,4	3,6	31,8
Węgiel drzewny, potaż	14,6	0,6	6,0	—	0,5	17,9	39,6

Z tabeli powyższej widać, iż z wyjątkiem pozycji drzewa celulozowego we wszystkich innych sortymentach drzewa i wyrobów z drzewa miejsce naczelne zajmują przewozy wewnętrzne. Po nich następuje wywóz drzewa zagranicę, ze znaczną przytem przewagą wywozu przez granicę lądową. Jest to wynik dużego zapotrzebowania drzewa naszego przez Niemcy, zapotrzebowania tem bardziej zasługującego na uwagę, że pod względem lesistości Niemcy przewyższają Polskę. Zapotrzebowanie to idzie głównie w kierunku drzewa nieobrobionego i tylko specjalny układ z Niemcami (t. zn. prowizorjum drzewne) zapewnił Polsce możność zastąpienia części drzewa okrągłego przez materjał tartaczny. Wywoz celulozy skierowany jest również głównie do Niemiec, mianowicie do Prus Wschodnich.

W głównych kierunkach wywozu drzewa z najważniejszych pozycyj nomenklaturowych świadczy następujące zestawienie wywozu przez porty i punkty graniczne (w tonach):

	Drzewo:				
	nieobrob.	obrobione	kopalniane	celuloza	podkłady
Przez porty:					
Gdańsk	117.314	352.797	63.057	180	73.942
Gdynia	1.337	11.521	30	—	120
Tczew	7.276	1.167	100	—	—
Przez punkty graniczne z Niemcami:					
Drawski Młyn	105.605	31.766	97.062	22.100	2.583
Zbąszyń	186.519	375.033	47.865	322.761	37.886
Grajewo	74.880	16.735	265	423.877	15.099
Makoszowy	18.658	114.204	38.817	105.911	19.381
Kaczory	34.544	16.097	8.323	40	684
Lasocice	18.975	44.883	3.390	77.429	2.380
Chorzów	33.589	15.480	39.982	1.114	790
Rawicz	11.283	24.483	11.326	32.082	128
Chojnice	1.229	9.159	54.467	28.724	699
Przez punkty graniczne z Czechosłowacją:					
Zebrzydowice	71.762	70.511	69.551	33.098	115
Przez punkty graniczne z Łotwą:					
Turmont	2.830	372	30.083	92	545

Z portów zatem tylko Gdańsk posiada znaczenie poważne w eksporcie drzewa. Drzewo, tą drogą kierowane, przeznaczone jest do Anglji, Belgji i Francji. W dominującym wywozie do Niemiec naczelne miejsce zajmują punkty przejściowe: Zbąszyń, Drawski Młyn i Makoszowy. Przez Grajewo kierowana jest do Prus Wschodnich papierówka i drzewo nieobrobione. Z wywozu do innych krajów większe ilości idą do Czechosłowacji przez Zebrzydowice.

Średnie przebiegi głównych sortymentów drzewa różnią się w zależności od komunikacji, jak to uwidacznia tabela następująca (w km):

	Drzewo:				
	nie brob	obrobione	kopalniane	celulozowe	podkłady
W obrocie wewnętrznym	234	218	344	435	290
W wywozie przez porty	720	698	445	—	458
„ „ „ punkty gran.	579	526	236	526	533
W tranzycie	424	703	105	120	210

Zebranie Związku Przemysłowców Drzewn. w Poznaniu

Zgodnie z zapowiedzią odbyło się w środę, dn. 30 października o godz. 3 w sali Strzechy Budowniczych w Poznaniu zebranie Związku Przemysłowców Drzewnych. Otworzył je w obecności 20 członków p. Dyrektor St. Potoczny, zawiadamiając zebranych o smutnem wydarzeniu pożaru w zakładach p. Prezesa B. Bystrzyckiego w Orzechowie, co też było powodem nieobecności p. Prezesa. Zawiadomienie to przyjęto do wiadomości z ogólnym żalem. W myśl regulaminu przewodnictwo posiedzenia objął ze starszeństwa p. Lisek.

Z kolei przystąpiono do omówienia kilku spraw bieżących, jak ujednostajnienie druków tartacznych, kancelaryjnych i t. p.

Głównym punktem, koło którego obracała się dyskusja, to sprawa zakupu surowca oraz kwestja

przecierania drzewa, pochodzącego z lasów państwowych na Kresach na tartakach Zachodniej Polski. Tu wyłoniły się trzy koncepcje, a mianowicie, czy drzewo to przecierać na rachunek Administracji Lasów Państwowych, czy też na rachunek własny lub na rachunek wspólny.

W kwestji tej zabiera głos szereg mówców, jak pp. Klessa z Czarnkowa, Dirska z Białek, Biegalski, Sowiński, Kaliszewski, Karol Kubica. Zasadniczo zdania szły w tym kierunku, żeby zakupywać i przecierać surowiec na rachunek własny, że jednak Lasy Państwowe powinny przyjść przemysłowi z pomocą, udzielając kredytu co najmniej 9-miesięcznego, a nie jak dotychczas, tylko 6-miesięcznego.

W rezultacie uchwalono, aby uznając doniosłość reformy zakupu surowca wybrać komisję, któraby pod egidą Związku rzecz dokładnie zbadała i na jednem z najbliższych zebrań wystąpiła z konkretnemi wnioskami. W skład tej komisji weszli pp. Karol Kubica, Kaliszewski, Musiał i Staniewski.

Dalszym tematem obrad była sprawa przeciętnej dochodowości, stosowanej przez Urzędy skarbowe przy wymiarze podatku dochodowego. Po ożywionej dyskusji ustalono jednogłośnie, że dochodowość w tartacznictwie waha się pomiędzy 2—5 proc., w żadnym jednak razie nie przekracza 5 proc.

W końcu p. Kaliszewski proponuje, aby Zarząd Związku interwenjował w Lasach Państwowych, aby poza koniecznym kredytem 9-miesięcznym odsetek od kredytu nie obliczano od dnia przybitki, lecz od terminu wywozu drewna z lasu.

Przy tej okazji kilku obecnych członków podnosiło skargi na nieodpowiednią wyróbkę materjałów w Lasach Państwowych. W odpowiedzi na to p. Dyrektor Potoczny stwierdza, że wszelkie zaniedbania w tym kierunku przez organy podrzędne są przez władze dyrekcyjne badane, a winni karani. Prosi równocześnie o podanie każdorazowo konkretnych faktów do Zarządu Związku, który tylko na tej podstawie może w Dyrekcji interwenjować.

Po poruszeniu w swobodnej dyskusji jeszcze kilku innych bolączek i aktualności zamknął przewodniczący obrady o godz. 6 wieczorem.

Oficjalne notowania Giełdy Walutowej Warszawskiej z dnia 5. listopada 1929 r.

Waluty — Gotówka

Dol. Stan. Zjedn. tr. 8.905 sp. 8.925 kup. 8.885

Dewizy:

Belgja	tr.	—.—	sp.	.—	kup.	—.—
Holandja	„	359.94	„	360.84	„	359.04
Londyn	„	043.50	„	043.61	„	043.39
Paryż	„	035.135	„	035.22	„	035.05
Praga	„	026.405	„	026.47	„	026.34
Szwajcarja	„	172.83	„	173.26	„	172.40
Sztokholm	„	239.54	„	240.14	„	238.94
Wiedeń	„	125.40	„	125.71	„	125.09
Włochy	„	046.72	„	046.83	„	046.60

Wiadomości bieżące

Tragiczny wypadek na tartaku. Właściciel zakładu mechanicznego „Motor" w Radomsku Bolesław Półrola udał się w celu zakupienia drzewa do tartaku Niedośpielnie w gminie Wielgomłyny. W pewnej chwili podeszedł on za blisko pasa transmisyjnego, który rzucił nieszczęśliwego pod piłę. Piła przecięła go na połowę. Maszynę momentalnie zatrzymano i wyciągnięto z pod niej zwłoki nieszczęśliwego. Półrola osierocił żonę i kilkoro drobnych dzieci.

Sprawy podatkowe

Opłata stemplowa od wyciągu z konta. Okólnikiem L. P. V. 7. 325/6 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że pismo, zaopatrzone w nagłówek „wyciąg z konta" albo „wyciąg z rachunku bieżącego" lub zaopatrzone po stronie lewej w nagłówek „winien", a po stronie prawej — „ma" (lub w nagłówku analogiczne), a wymieniające bądź:

1. należności wystawcy pisma wobec odbiorcy za sprzedane rzeczy ruchome lub świadczone usługi, bądź
2. należności odbiorcy pisma wobec wystawcy za sprzedane rzeczy ruchome lub świadczone usługi, bądź
3. zarówno wyżej określone należności wystawcy wobec odbiorcy (ad 1) jako też wyżej określone należności odbiorcy wobec wystawcy (ad 2) —

jest pismem przewidzianem w art. 72 względnie w art. 90 ustawy o opłatach stemplowych, tj. stwierdzającem wykonanie przez sprzedawcę umowy „o sprzedaż rzeczy ruchomej", względnie umowy „o świadczenie usług przez osobę, która się do nich zobowiązała" i wymieniającem należność za rzecz sprzedaną, względnie za świadczone usługi.

Pismo zatem, o którem mowa, podlega opłacie w wysokości 0,2 proc. względnie 1 proc., przyczem w przypadku, wymienionym wyżej pod p. 3 ma być uiszczona opłata zarówno od sumy należności, która służy wystawcy pisma wobec odbiorcy, jako też od sumy należności, która służy odbiorcy pisma wobec wystawcy.

Zwrot opłaty stemplowej od weksli niezużytych. Okólnikiem L. D. 8.095/6 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że jeżeli opłatę stemplową od wekslu uiszczono gotówką, jeżeli za tem „zaświadczenie o wymiarze", sporządzone przez kasę skarbową jest umieszczone bądź na urzędowym blankiecie wekslowym (celem uzupełnienia wartości tego blankietu do kwoty, należnej według sumy wekslowej), bądź na blankiecie wekslowym prywatnym, bądź na papierze nieblankietowym i co do takiego blankietu, względnie papieru nieblankietowego, zachodzą warunki, przewidziane w paragrafie 86 rozp. wykon., to Urząd Skarbowy, załatwiając wniosek strony o zwrot kwoty, uiszczonej tytułem opłaty stemplowej, ma bez względu na to, czy strona żąda zwrotu w gotówce, czy też wydania równowartości w blankietach stemplowych, albo w znaczkach stemplowych, zastosować paragr. 86—92 rozp. wykon. i 61 instr. stempl., a kasa skarbowa ma postąpić w sposób, wskazany w paragr. 129 i 130 oraz w punktach 4 i 5 paragr. 131 instrukcji stemplowej, t. j. wydać stronie urzędowe blankiety wekslowe względnie znaczki stemplowe.

Zarządzenie powyższe tyczy się całej kwoty, uiszczonej tytułem opłaty stemplowej od wekslu, a nietylko kwoty, wyrażającej cenę blankietu wekslowego.

Jeżeli opłatę uiszczono w całości gotówką, to mają być wydane urzędowe blankiety wekslowe względnie znaczki stemplowe, których wartość nominalna równa się kwocie, uiszczonej tytułem właściwej opłaty bez dodatku 10-procentowego. Jeżeli zaś zaświadczenie o wymiarze jest umieszczone na urzędowym blankiecie wekslowym, to należy drogą wymiany wydać urzędowe blankiety wekslowe względnie znaczki stemplowe, których wartość nominalna równa się wartości nominalnej blankietu wekslowego, przedstawionego do wymiany plus kwota, uiszczona gotówką tytułem właściwej opłaty stemplowej, bez dodatku 10-procentowego.

Wzór reklamacji w sprawie za wysokiego wymiaru podatku dochodowego.

Do Komisji odwoławczej za pośrednictwem komisji szacunkowej (w gmachu Urzędu skarbowego)

w . . . .

Odwołanie.

Urząd skarbowy w . . . . nakazem płatniczym z dnia . . . . . . liczba czyn. . . . wyznaczył mi za rok . . tytułem podatku dochodowego . . zł, oceniając mi dochód w roku . . na . . zł.

Zgodnie z mojem zeznaniem o dochodzie całkowity mój dochód w roku . . wyniósł . . zł, dla tego wnoszę o obniżenie podatku dochodowego stosownie do powyższej z mej strony podanej sumy dochodu.

. . . . . , dnia . . . . 1929 r.

(imię i nazwisko)

Uwaga: Odwołanie czyli reklamację wnieść jaknajprędzej, najpóźniej jednak w ciągu 30 dni od dnia doręczenia nakazu płatniczego.

Rozmaitości

Drzewa cukrowe i drzewa tłuszczowe. Angielski botanik Llewelly Williams, który na zlecenie londyńskiego muzeum przyrodniczego przebywa obecnie na czele ekspedycji naukowej w dziewiczych lasach nad Amazonką dokonał dwu

ważynch odkryć, posiadających dla gospodarczych stosunków świata doniosłe znaczenie.

Jak donosi prasa angielska, natrafił uczony w okolicy dopływu Amazonki Rio Nanai, na terenie, na którym nie postała dotychczas stopa białego człowieka, na drzewo, zwane przez krajowców „Palo de Azucar" (drzewo cukrowe), którego żywica ma smak wonnego, bardzo słodkiego syropu. W pobliżu tego drzewa odkrył uczony inną roślinę, „Palo de manteca" (drzewo tłuszczowe), z którego krajowcy uzyskują olej, przypominający z wyglądu, smaku i zapachu smalec.

Dostawy - kupna - sprzedaże

Dyrekcja Okręgowa Kol. Państw. w Katowicach

rozpisała w numerze 254 „Manitora Polskiego" z dnia 4. 11. 1929 r. przetarg publiczny na dostawę:

a) 14.217.20 mb podrozjezdnic dębowych 16/26×16 cm,
b) 4.504.80 mb podrozjezdnic sosnowych 16/26×16 cm,
c) 61.601 m³ mostownic sosnowych,
d) 1.008 m³ mostownic dębowych.

Oferty należy złożyć z cenami stałemi w złotych za 1 mb podrozjezdnic i za 1 m³ mostownic loco wagon stacja załadowania do dnia 2 grudnia 1929 r., godz. 12, w podwójnej zapieczętowanej i zalakowanej kopercie, z napisem: „Oferta do przetargu na dostawę podrozjezdnic i mostownic na dzień 2 grudnia 1929 r.

Otwarcie ofert nastąpi tego samego dnia o godz. 12, w pokoju 311 D. O. K. P.

Do oferty należy dołączyć pokwitowanie Kasy D. O. K. P. na wpłacone wadjum w wysokości 3 proc. wartości zaoferowanego materjału. Oferty bez wadjum rozpatrywane nie będą.

Warunki dostawy, zawierające bliższe szczegóły, wydaje Wydział Zasobów D. O. K. P. w Katowicach (pokój 311) bezpośrednio lub pocztą za nadesłaniem opłaty pocztowej i 2 zł w znaczkach pocztowych za druki.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Stanisławowie

rozpisała w numerze 255 „Monitora Polskiego" z dnia 5 listopada 1929 r. nieograniczony przetarg na dostawę podrozjezdnic ostrokantowych o wymiarach według typów VI i VII tablicy dołączonej do warunków technicznych, a to:

1) dębowych 1789 szt. (6463.80 mb) o przekroju 15×25 cm i długości od 2.90 do 4.60 m,

637 szt. (2286.50 mb) o przekroju 15×30 cm i od 2.60 do 4.60 m długości.

2) sosnowych 252 szt. (894 mb) o przekroju 15×25 cm i od 2.90 do 4.30 m dług., 48 szt. (174 mb) o przekroju 15×30 cm, 2.60, 3.90 i 4 m długości.

Wymagany termin dostawy najpóźniej do 15 maja 1930 z czego jedną trzecią część każdego wymiaru należy oddać do 15 kwietnia, a resztę do 15 maja 1930 r.

Podrozjezdnice powinny odpowiadać warunkom technicznym, zatwierdzonym przez Ministerstwo Komunikacji, które są do otrzymania w Wydziale Zasobów Dyrekcji P. K. P. w Stanisławowie.

Bliższe warunki dostawy są wyszczególnione w wyżej wymienionym numerze „Monitora Polskiego".

Zapotrzebowanie zagraniczne na drzewo i wyroby drzewne z Polski.

Firma angielska pragnie importować koleczki drewniane do przytrzymywania suszącej się bielizny. L. 15738/40.

Firma włoska interesuje się importem desek sosnowych, następujących rozmiarów: długości 4 m, 4,50, 5 m t. zw. Prismirteware rżnięte 11×11, 11×22, 22×22, 11×19, 19×19, grubości 17/18. L. 15012/40.

Firma włoska pragnie importować drewno olchowe w stanie tartym do wyrobu listew. L. 15151/40.

Firma fińska pragnie nawiązać stosunki handlowe z drzewną firmą polską, produkującą dąb nieobrobiony na forniery, która nie posiada przedstawiciela w Finlandji. (Kom. Int. Nr. 98/43).

Firma niemiecka reflektuje na import kopalniaków 2 m długości oraz papierówki okorowanej długości 1 m i grubości 10 cm L. 15084/40.

Firma niemiecka interesuje się drzewem bukowem w ilości około 5.000 mtr³. L. 14435/40).

Bliższych informacji udziela Państwowy Instytut Eksportowy (Warszawa, Elektoralna 2). Przy zapytaniach należy podać liczbę wzmianki.

Redaktor odpowiedzialny W. Syrokomla-Syrokomski, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa St. Schlage. — Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań, ulica Wielkie Garbary nr 20